

A.A. POVILO DARGIO MIRTIES METINĖS

Povilas P. Dargis (vėliausia nuotrauka).

Apie Povilą Dargį esame skaitę spaudoje, daug girdėję apie jo visuomeninę veiklą. Daug kas turėjo progos su juo susitikti, bendrauti. Jo mirties metinių progą, perpausdiname Vytauto Kėniūno rašini, tilpusi "Lietuvių Dienų" žurnale. Straipsnis pradėdamas su asmeniškų susipažinimu.

Perduodu žurnalistinius portreto ir asmenybės šikicis: vidutinio ūgio, vyresnio amžiaus, dailios išvaizdos, tvirto sudėjimo, pasipuošęs šypsena, diplomatiškai manieringas. Iš turėtų jaunystėje storų garbanų tik likučiai dengia galvą.

Susibūrimuose, socialiniame gyvenime jį vis matai apsuptą būryje. Jis kalbus. Žodžių netrūksta. Mėgsta humorą. Domisi visais klausimais. Malonios, traukiančios asmenybės. Nukrypęs kalboms į visuomeninius, politinius klausimus, kalba santūriai, išklauso kito nuomonę. Tvirtas savo galvoseną, logiškas, neužgaulus, labai pakantus. Prisimename lietuviškus liaudies pasakymus: "Kalbus kalbą, darbus darbą randa", arba "Jis ne tik kalba, bet ir dirba", arba "Jo žodžius seka pavyzdžiai."

Pavyzdingas vyras, šeimos žmogus. Įkandin daugelyje darbų talkina mylimoji žmona Gertrūda.

"Be jos širdies meilės nebūčiau, kas esu", dažnai girdime jo žodžius. 54 vedybinio gyvenimo metai — džiaugsmo ir pasididžiavimo metai.

Tiek pat metų praleista aktyviame lietuviškame visuomeniniame gyvenime, politiniuose sukuriuose, bendradarbiaujant spaudoje ir 50 metų radijo tarnyboje.

Tai tokia būtų mano žodiniai šikicai, piešiant žurnalistinį asmens Povilo Dargio paveikslą.

GIMTINĖ VIEKŠNIAI, VAIKYSTĖ

Vietovė pasakiškai graži, romantiška, upės Ventos ir jos intakų srityje. Iš šios apylinkės yra kilę ne vienas rašytojas, poetas, teatralas, mokslininkas, visuomenininkas, žymieji Biržiškos. Apie juos Povilas daug girdėjo namų kalbose, iš vyresniųjų brolių, iš mamos. Augęs gražios gamtos aplinkoje, vaikystės dienas puošė šeimos sukurtais meniškais vaizdais. Mama buvo dainininkė, jautrios sielos, žodžių kūrėja. Ji bendravo su kun. Vienožinskiu, kuris organizavo dainininkus, puoselėjo lietuviškas tradicijas, tautinius šokius. Jos jaunystės dienos skendė poeto Vienužio (kun. Vienožinskio) armonikos garsuose, dainų pemuose, eilėraščių žodžiuose.

Dainuojanti šeima, tautosakiniai pasakojimai, Vienužio dainos ir eilėraščiai,

gražios, svajingos apylinkės, žydinčios pievos ir ilgesingos žvaigždėtos naktys, praleistos su arkliajaniais, miškai ir paukščių čiulbesiai, rodos, nebetilpo savyje, ir Povilas vaikystėje ėmėsi plunksnos. Jis rašė sau, laukams, geltonkasei mergaitei. Rašė ir po laukus barstė sudraskytus laisus, vis ieškodamas gražesnio žodžio.

Povilo du broliai buvo mokytojai, vienas savanoris kūrėjas. Baigiant Vieškėnių mokyklą, religinga mama paslapčia vylėsi, kad gal jaunesnysis sūnelis pasirinktų kunigystės kelią. Džiaugėsi matydama tarnaujant Mišiose. Bet tai buvo tik mamos svajonės.

ŠIAULIAI — ŽVILGSNIS Į AMERIKĄ

Povilas, baigęs Vieškėnių progimnaziją, linkęs toliau mokytis, vyksta į Šiaulių gimnaziją. Mokykloje nuotaika pakili. Tik atsisveikinęs su broliu, buvusiu savanoriu — gimnazijoje rado nepriklausomybės karių sukurtą patriotinę dvasią. Daug mokinių, dalyvavusių kovose dėl laisvės ir pertraukusių mokslą, grįžo į mokyklos suolą. Jauniesiems jie švytėjo pavyzdžiu. Povilo žodžiais, jie riekšutėmis žėrė pasiaukojimo, idealizmo dvasia. Ir jis mena tas dienas (būdamas perjaunas ir negalėjęs dalyvauti kovose) labai jautriai išgyventas, viename eilėraštyje išsakęs tartum priesaikos žodžius: tarnauti, dirbti, aukotis tėvynei, savo tautai.

Gimnazijoje besimokydamas jis pradėjo dar daugiau rašyti. Artimiau susidraugavo su vieškėniškiu Leonu Skabeika, būsimuoju poetu. Povilas aktyviai bendradarbiauja gimnazijos laikraštelyje "Jaunystės godos".

Tiek Šiauliuose, tiek atostogų metu Vieškėniuose, aktyviai dalyvauja jaunimo visuomeniniame-kultūriniame veikime. Jis rašo vaizdelius, vaidina, dainuoja, pasižymi kaip geras kalbėtojas — auksaburnis oratorius.

Povilo vyresnysis brolis gyveno Amerikoje. Iš jo gauna lietuviškų laikraščių, susirašinėja laiškais. Brolis kviečia važiuoti į Pittsburgą. Susidomi pasiūlymu, bet pirma nutaria baigti gimnaziją. Aukso ieškojimas jo negundė.

IS KAUNO Į PITTSBURGĄ

Baigęs gimnaziją, vyksta į Kauną ir studijuoja teisę. Įstoja į studentų korporaciją Neo-Lithuania, kuriai kelią rodė Vaižganto šviesi asmenybė. Uoliai studijuodamas, laisvalaikį skiria visuomeniniam-kultūriniam gyvenimui, dar labiau įsimyli ir susiriša su palydove plunksna.

Iš brolio gauna vis daugiau laišku, raginančių vykti į Ameriką. Susidaro sąlygos ten toliau tęsti teisės studijas. Gaila skirtis su šeima, su draugais, numylėta tėviške. Bet kas jaunystės užmojus pažabos! "Nuvažiuosiu, nepatiks, ir grįšiu", padaro sprendimą. Ir kai nerimaujanti studentija žygiavo Kauno gatvėmis, kai jos pirmose eilėse švietė kan. Tumas-Vaižgantas, pasipuošęs Neolituany kepuraitė. Povilas galutinai apsisprendžia pasakyti *Iki pasimatymo!* ir 1926 m. spalio mėn. išsirengė kelionei.

Neviliojo Povilo žalias doleris — studijos buvo pagrindinis tikslas, o antrasis, lyg ir sakytos priesaikos vykdymas: dirbti tau, tėvyne. Ir nė kojų gerai nesusiūšęs, jau iš anksčiau gautos spaudos gerai susipažinęs su Amerikos lietuvių gyvenimu, tuojau kimba organizacinis darbas: suorganizuoja vakarinę lietuvių mokyklą, pats jame dėsto lietuvių kalbą ir istoriją.

Išvykdamas iš Lietuvos jis prisiminė Tumo-Vaižganto pasakytus žodžius apie tą laikotarpį: "Mes sergame, mes karščiuojamės, mums reikia gydytis..."

Karščiu sirgo ir tuometiniai Pittsburgo lietuviai. Veikla gyva, organizacijų daug, bet trūko darnesnio tarpusavio sugyvenimo, susiklausymo. Povilas stėjo dirbti ten, kur jautėsi esąs reikalingas, neatsisakė padėti kviečiamas. Šalinosi nuo didesnių nesutarimų. Netrukus pasižymėjo kaip taikytojas ir vienytojas: švytėjo tolerantiškumu. Kaip geras, ugningas kalbėtojas, su paskaitomis lankė įvairias lietuviškas kolonijas. Neskirstė darbų dideliais ar mažais — visi jam buvo vienodi tėvynės atžvilgiu. Lyg aukštai iškelta jo vėliava: idealizmas, pasiaukojimas, nepaprastas darbštumas. Jį lydi gubi orientacija — sveikas prigimtas išmanymas, žurnalistiniai gabumai ir sparnuotas, lakus gyvas žodis, tartas radijo bangomis.

(Nukelta į 2 psl.)

Povilas Dargis Pittsburghe prieš 25 metus prisaiškinamas Teismo pareigoms.

Gertrūda ir Povilas Dargiai "Carnival" laive SLA ekskursijoje 1981 m. į Karibų salas.

Tėvynė

[ISSN 0040-4071]

RUNYVENIMO LIETUVŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Published monthly except July and August

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th St., New York, N. Y. 10001
Tel. [212] 563-2210

REDAGUOJA SLA REDAKTORIŲ KOMISIJA
EDITED BY SLA EDITORIAL BOARD
GENEVIEVE MEILIUNAS, MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States.....\$4.00
To Foreign Countries.....\$5.00

Second Class Postage Paid at
New York, N. Y.

SLA Kuopu pranešimai ir skubus raštai redakcijai reikia siusti
pradžioj mėnesio, kad jie to mėn. laidoj būtų galimi patalpinti.

Keičiant adresu, būtina pranešti senasis adresas. Uz skelbimų
turini redakcija neatsako.

NUO SEIMO IKI SEIMO

VYTAUTAS KASNIŪNAS

A.A. POVILO DARGIO MIRTIES METINĖS

VISUOMENINĖ VEIKLA

Pirmosios įsikūrimo dienos Amerikoje nebuvo rožių žiedais klotos. Reikėjo susidaryti gyvenimo sąlygas, tęsti studijas ir dirbti visuomeninį darbą. 1929 m. Povilas vedė Gertrūdą Platekytę. Čia gimusią, lietuviškai išauklėtą, turinčią gilų muzikinį išsilavinimą, gabią smuikininkę. Dabar jiedu abudu neša visuomeninio darbo našumą. Susidomėjęs Susivienijimu Lietuvių Amerikoje organizacijos veikla, jungiančią visų įsitikinimų lietuvių, 1930 m. jis įsteigė 353 kuopą Pittsburge, kuriai vadovauja 53 metus. Nuo tų pačių metų jis dalyvauja visuose SLA seimuose. 1930 m. seimas buvo istorinis ir, lyg karvedys, Povilas laimėjo nugalėtojo vardą. Tais metais skilo Susivienijimas, komunistams gerai susiorganizavus perimti SLA vadovybę. Povilas, 25 metų jaunuolis, sumaniai ir energingai vadovavo, kad komunistai neperimtų SLA išdo. Jo vadovybei pasidavė žinomi senieji veikėjai, ir komunistai, išdidžiai ir su triukšmu atėję į seimą, iš jo išėjo pralaimėję. Nuo dabar visų akys nukrypo į Povilą Dargį. Jis buvo išrinktas sekančio, 37-to, seimo, įvykusio 1932 m., rengimo komisijos pirmininku. Seimas vyko Pittsburge, jame dalyvavo 191 delegatas, ir penkias dienas trukęs suvažiavimas turėjo labai gražią, įvairiaspalvę programą, su "Fausto" operos pastatymu, 2000 žmonių gegužinę, suorganizuota pirmąją radijo programa ir kt. Apie tai plačiai rašė Amerikos lietuvių spauda, kelė Povilo Dargio sumanumą, ryžtą, energiją.

1944 m. Dargis buvo išrinktas SLA vicepirmininku, o nuo 1956 metų yra SLA prezidentas, ilgiausiai iš visų išbuvęs tose pareigose. Jam vadovaujant, organizacija didėjo, stiprėjo ir šiandien turi per 4 milijonus kapitalo.

Pravedęs, kaip prezidentas, pirmą kartą, SLA 70 metų sukaktuvinį seimą 1956 m. Detroite, jis pasižymėjo kaip "Roberto" parlamentarinių taisyklių vykdytojas. Seime buvo priimta nauja SLA konstitucija, aptarti visi organizaciniai reikalai. Vyko planingas darbas, darba. Nuo to laiko jo vadovaujami seimai tapo pavyzdžiu, kaip reikia juos pravesti.

(Atkelta iš 1 psl.)

P. Dargis ilgametis ALTO vicepirmininkas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros pirmininkas, Tėvynės Mylėtojų Draugijos vicepirmininkas, buvęs Lietuvių Kambario Pittsburgo universitete komiteto pirmininkas, Pittsburgo City Council priėmė rezoliuciją, paskelbdama jį *Lithuanian Man of the Year*. Jis kaip atstovas dalyvavo beveik visuose JAV prezidentų priėmimuose. Jis taip pat aktyviai veikia ir amerikiečių politiniame gyvenime. Kurį laiką buvo Nacionalinis Lietuvių Demokratų pirmininkas, Warman-Power komisijos patarėjas, tautinių mažumų radijo programų koordinatorius.

Lietuvių žurnalistų sąjungos valdyba, įvertindama Povilo Dargio veiklą ir atliktus darbus išveivijos lietuviams, ilgametį bendradarbiavimą spaudoje, jam švenčiant 50 metų radijo programos vadovavimo sukaktį, išrinko jį garbės nariu.

1924 m. Siaulių gimnazijos mokinių grupė — laikraščelio "Jaunystės godos" bendradarbiai. Dešinėje stovi Povilas Dargis; kairėje antras — poetas Leonas Skabeika (pasirašinėjęs slapyvardžiu Miško Aidai, bendradarbiauęs JAV "Vienybę").

A group of students from Siauliai High School in 1924 published the newspaper "The Hopes of Youth." Povilas Dargis is standing on the right. Second from the left is poet Leonas Skabeika, who wrote under the pseudonym of "The Forest's Echo." He continued his literary career in the U.S. in the pages of the newspaper "Unity."

50 METŲ LIETUVIŠKO RADIOJŲ PROGRAMOS TARNYBOJE

Gyvendamas Pittsburge, buvusioje Amerikos lietuvių sostinėje, P. Dargis aktyviai veikdamas visuomeniniame gyvenime, džiaugėsi laimėjimais, kai į lietuvišką veiklą jungdavos jaunos jėgos, skaudžiai išgyvendavo, kai nuo tautinio kamieno jie atsiskirdavo, vieni išvykdami iš lietuvių kolonijų, kiti užmiršdami savo kilmę. Tada ir kilo mintis radijo bangomis pasiekti tėvynainius, žodžiu, daina, muzika juos jungti, neleisti lietuviškoms šaknims džiūti.

1933 m. vasarą Pittsburge radijo stotyje pasigirsta gražia tarsena, malonus žodžiai: "Labą dieną, gerbiamieji klausytojai. Kalba Povilas Dargis". 30 minučių skambėjo dainos, muzika, lietuviškas žodis, lyg tas simbolinis Lietuvos laisvės varpas, skleidžiantis mūsų širdžiai turiningus žodžius: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviiais turime ir būt". Džiugūs buvo ir paskutiniai žodžiai: "Iki kito karto! — sakom sudiev — Gertrūda ir Povilas Dargiai. Šios dienos programą vedėm mudu abudu".

Iki kito karto! — tūkstančiai lietuvių laukė vėl kito sekmadienio, o po to vėl sekančio... sekančio...

Sekantys sekmadieniai — jų būta 2600 — iššities 50 metų laikotarpyje. Tai vienietai lietuvių programa, sulaukusi dvigubo aukštinio jubiliejaus: aukso vainikas lietuviškai programai, aukso vainikas ir jos vedėjams — Gertūdai ir Povilui Dargiui. Programos pabaigos žodžiai: "Mudu abudu" tapo lyg simboliu šeimos susiklausymo, bendravimo, talkos, bendro darbo.

"Mes nebūtume, kas mes esame. — sako tūkstančiai lietuvių, gyvenančių Pensilvanijoje, rytiniame Ohio ir vakarinėje Virginijoje. — jei mes nebūtume turėję tos lietuviškos radijo valandėlės."

Programų klausosi lietuvių, kurie yra kelintos kartos ir moka savo tėvų kalbą; klausosi ir tie, kurie gyvenimo kelyje ją pamiršo, bet didžiuojasi paveldėta tautine garbe; jungiasi prie klausytojų ir tie, kurie kadaise buvo užmiršę savo kilmės šaknis. Valandėlė prisideda ir prie lietuviškos veiklos rėmimo. Kiekvieną kartą, baigiant programą, raginama remti parapijas, vienuolijas, spaudą, minint "Lietuvių Dienas" ir kitus laikraščius. Viena žymi veikia rašo, kad Dargio skatinama, ji ir daug lietuvių prenumeruoja laikraščius, remia spaudą. Anot jos, tai lyg gyvas paminklas tėvams, kurie gyveno lietuviška dvasia, siejoji savos spaudos išlaikymu. Jūs lankanti spauda primenanti lietuvių gyvastingumą, paveldėtą tautiškumą. Pervertus laikraščių puslapius, lyg atgyja jaunystės dienų prisiminimai, išgyventos dienos tėvų namuose. Net laikraščių dažų kvapas toks savas ir malonus. — baigia laišką

Povilui Dargiui už vedamą radijo programą teko ir laurų vainikas. Dr. J. Prunskio prieš keletą metų paskirtą premiją už radijo valandėlę laimėjo Pittsburgo Povilo Dargio radijo programa.

Rusijos prezidentas Boris Jelcin pasmerkė Gorbačiovo veiksmus Lietuvoje ir, atvykęs į Estiją, su visom trim Baltijos respublikom pasirašė susitarimus viena kitai padėti ir bendrą kreipimąsi į Jungtinės Tautos, kad jos pradėtų svarstyti Baltijos valstybių reikalus.

Sov. S-gos kariuomenės Lietuvoje vadas įvedė karo būklę, uždraudė žmonėms susiburti, TV ir radijo rekordavimus ir keliuose į Vilnių išstatydino karių sargybas, kad žmonės negalėtų iš kitų Lietuvos vietų atvykti į Vilnių.

Tūkstančiai gyventojų Maskvos Raudonojoje aikštėje ir Leningrade suruošė demonstracijas prieš įvykius Lietuvoje ir reikalavo, kad Gorbačiovas dėl to viešai pasiaiškintų.

Europos Bendrosios rinkos valstybės pasmerkė Sov. S-gos karinius veiksmus Lietuvoje ir įspėjo, kad S-gai pažadėta 1 bil. dol. ūkinės paramos programa dėl to gali būti nutraukta.

Prezidentas George Bush aštriai pasmerkė Gorbačiovo veiksmus Lietuvoje, pareiškė Lietuvos žmonėms užuojautą ir išreiškė viltį, kad bus imtasi taikingų pasitarimų su teisėtai išrinkta Lietuvos vyriausybe.

Vokietijos kancleris Helmut Kohl ir Prancūzijos prezidentas Francois Mitterand bendru pareiškimu pasmerkė žmonių žudynes Lietuvoje ir ragino Gorbačiova užbaigti prievartos veiksmus ir įsijungti į dialogą su laisvai išrinktais Baltijos žmonių atstovais. Kancleris dar ir asmeniškai laišku priminė Gorbačioviui, kad jis neseniai Paryžiui Europos Saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoj pasirašė susitarimą visus ginčus spręsti taikingai.

Britanijos ministrų pirmininkas John Major įspėjo Gorbačiova, kad prievartos veiksmai prieš Lietuvos parlamentą privers Britaniją peržiūrėti santykius su Sov. S-ga.

Vakarų žurnalistai pripažįsta, kad Vokietijų susijungimas, Rytų Europos valstybių demokratėjimas prie JAV suorganizuotos koalicijos prieš Iraką galėjo būti pasiektas tik dėl Ševardnadzės pastangų.

Danijoj vykusio Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija įsipareigojo siekti įgyvendinti demokratiją, įstatymų ir žmogaus teisių gerbimą, nepriklausomus teismus ir atskirti valstybes nuo politinių partijų valdžios.

JAV LIETUVIŲ VEIKSNIŲ BENDRAS PAREIŠKIMAS

Lietuvių pagrindinių organizacijų atstovai, susirinkę nepaprastam posėdžiui 1991 m. sausio 13 d. Chicagoje, pareiškia:

Šiuo metu Sovietų Sąjungos kariuomenė-desantininkai papildomai įsiveržė į Lietuvos teritoriją, užima valstybines įstaigas ir jėga tebetęsia Lietuvos okupaciją.

Ryžtinga beginklė lietuvių tauta protestuoja ir gina demokratiškai išrinktą Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą ir vyriausybę. Jau yra daug užmuštų ir sužeistų Lietuvos laisvės gynėjų.

Šiuo tragišku tautai momentu kviečiame visuomenę dar aktyviau įsijungti į pagalbą Lietuvai. Kreipkimės į Jungtinių Amerikos Valstijų ir kitų kraštų vyriausybes prašydami jų sustabdyti kruvino teroro veiksmus Lietuvoje. Reikalaukim, kad iš Lietuvos būtų išvestos Sovietų Sąjungos okupacinės pajėgos ir kad nebūtų trukdoma demokratiškai išrinktajai Lietuvos Aukščiausiąjai Tarybai ir vyriausybei vykdyti savo pareigas.

Įspėjame visuomenę nesileisti būti Sovietų Sąjungos klaidinamiems pastangoms sudaryti išdavikišką Lietuvai vyriausybę. Smerkiame tuos, kurie prie tokios vyriausybės sudarymo prisidėtų ir ją remia.

Zinokite, kad esame vienybėje su ryžtingai kovojančia visa Lietuvos Respublikos visuomene, jos Aukščiausiąja Taryba ir vyriausybe.

Vyriausiasis Lietuvai Išlaisvinti Komitetas: dr. Kazys Bobelis, Pilypas Narutis, Vytautas Jokūbaitis.

Amerikos Lietuvių Taryba: Gražvydas Lazauskas, Teodoras Blinstrubas, dr. Vytautas Dargis.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininko dr. V. Bieliausko įgaliotiniai: dr. Adolfas Damušis, dr. Petras Kisielius.

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba: dr. Antanas Razma, dr. Tomas Remeikis, Rimantas Dirvonis.

Tarp kitko, dauguma yra ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje pareigūnai.

LANDSBERGIS GORBAČIOVO ULTIMATUMĄ ATMETA

1991 sausio 10 – Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis Michail Gorbačiovo ultimatumą demokratiškai išrinktam Lietuvos parlamentui nepritaria.

Aukščiausiosios Tarybos rūmuose spaudos konferencijoje Landsbergis ultimatumą pavadino "pavojingiu taikai, gerai valiai" ir "neatsakingu".

Landsbergis nekaltino, kad ultimatumas yra tikras paradoksas, nes Gorbačiovo, reikalaudamas, kad Sovietų konstitucija būtų taikoma Lietuvoje, jau savaime pripažįsta, kad TSRS konstitucija Lietuvoje negalioja, ir kad Lietuva tikrovėje yra tik "kaimyninė valstybė".

Šį ultimatumą Landsbergis palygino su tuo, kurį 1940 metais įteikė Stalinas, prieš karo jėga okupuodamas nepriklausomą Lietuvą, nurodydamas tik, kad tas ultimatumas skiriamas tuo, jog Gorbačiovo nenurodė datos, kai tuo tarpu Stalinas reikalavo, kad jo ultimatumas būtų vykdomas tuo pat.

Komentuodamas prezidentinio režimo įvedimą, Landsbergis aiškino, kad ta frazė – tai tik "klaidingas termino naudojimas, "norint suklaidinti pasaulio opiniją". Lietuvos atveju, tai yra okupacija, įvykdyta svetimos šalies prezidento. Tai toks pat prezidentinis valdymas, kaip ir Kuvaite".

Landsbergis pastebėjo, kad Lietuvoje gali būti demonstracijų, remiančių ultimatumą, norint sudaryti iliuziją, kad žmonės nori Sovietų režimo. Darydamas užuominą į Gorbačiovo apsilankymą Lietuvoje pereinamųjų metų sausio 11–13, kada jis buvo sutiktas minios lietuvių, reikalaujančių laisvės, Landsbergis pasakė, kad tada "Lietuvos žmonės parodė savo valią".

***

Viena po kitos Sov. S-gos respublikos pradeda reikalauti didesnių laisvių nuo centro kontrolės: 5 centrinės Azijos respublikos susitarė bendrai naudoti jos auginamus gaminius ir rūpintis jų prekyba be Maskvos įsikišimo.

Lenkija taip pat iš vyriausybės pašalino ten užsilikusius komunistų partijos narius.

Buvęs JAV prezidentas Ronald Reagan kalbėdamas universitete, kai jam suteikė garbės daktaro laipsnį, kategoriškai patvirtino, kad Pabaltijo valstybėms turi būti grąžinta nepriklausomybė. Jo nuomone, Lietuva, Latvija ir Estija turinčios atgauti savo laisvę ir nepriklausomybę jau vien dėl to, kad jos buvo Sovietų Sąjungos okupuotos.

RUSAI VILNIUJE UŽĖMĖ POPIERIAUS IR DAŽŲ SANDELĮ

1991 sausio 23 Vilniaus pranešama, kad sovietų kariuomenė Vilniuje užėmė dar vieną pastatą. Aukščiausios Tarybos žiniomis, 13 Vilniaus laiku 1 val. dieną 20 ginkluotų sovietų kareivių, vadovaujamų kelių civilių komisarių, prisistačiusių TSKP atstovais, užėmė centrinį laikraštinio popieriaus sandėlį Kirtimuose. Jie teigė, kad vykdo TSRS Ministrų Tarybos įsakymą dėl pastatų, priklausančių TSRS-gai.

Sandėlys, "Spauda" Susivienijimo nuosavybė, pagal sutartį laiko popierių ir spausdinimo darbams dažus Lietuvos laikraščiams ir leidykloms.

Pokalbyje su "Spaudos" žmonėmis paaiškėjo, kad nujausdami pavojų, tarnautojai dalį popieriaus išvežė kitur, nes sandėlyje buvo 37 tonos popieriaus ir telikę tik 2-3 mėnesiams dažų atsargos.

Dr. Bronius Nemickas, buvo iškvietas Aukščiausios Tarybos Lietuvoje, ten išbuvęs tris savaites, sugrįžęs, sausio 31, Kultūros Židinyje padarė pranešimą apie įvykius Lietuvoje, ką jis matė ir pergyveno, kaip nuvyko į Vokietiją painformuoti apie padėtį krašte. Šį pokalbį surengė Liet. Tautinės Sąjungos New Yorko skyrius.

Dail. Albinas Elskus, žinomas vitražų meistras, išvyksta į Kaliforniją, kur Oakland vitražų dirbtuvėse aštuonias dienas skaitys paskaitas apie vitražų dirbimo techniką ir praves praktiką. Grįždamas aplankys savo motiną, kuri gyvena Los Angeles mieste.

Asta Kikščiūnaitė, Klaipėdos muzikinio teatro solistė, atvyks iš Lietuvos dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime, vasario 17, Kultūros Židinio salėje. Ji, 1989 baigė Vilniaus konservatorijos dainavimo klasę, yra tautos ir tarprespublikinė laureatė, dainuoja Lietuvoje ir užsienyje, reiškiasi operiniuose ir kameriniuose žanruose.

Lietuvoje nuo 1991 sausio 1 įvestos naujos kainos energetikos sistemoje. Didmeninės kainos vidutiniškai padidintos 2,3 karto naftos produktų. Padidintos akmens anglies, elektros energijos, dujų ir malkų kainos. Miestų autobusų ir troleibusų bilietų kainos padidintos kelis kartus. Priemiestinių ir tarp miestinių autobusų bilietų kainos pakeltos daugiau kaip dvigubai.

tarptautinio dviejų diktatorių – Stalino ir Hitlerio – suokalbio išdavoje.

***

Like a fraternal benefit society to the neighborhood grocery or deli! Yes, there is an analogy. Those who remember local stores would probably admit that the supermarkets are not the same. If you grew up in an ethnic neighborhood, you probably remember that it had distinct aromas as opposed to the CO2 air conditioners of the supermarket. A person of Lithuanian lineage growing up in dynamic America most likely will remember that the butcher was of German origin, the baker was Lithuanian, Polish or Ukrainian, at times and places the store keeper was Lithuanian or Jewish. Your parents spoke to him in a language you did not understand or have understood. Yet the proprietor would smile and speak in a language you did not understand or half understood that: "okay, you don't have the cash today. Fine! I'll put it on your credit slip." These were people from the old Country who understood. Some of them because of this largesse went bankrupt (to many chips). Some survived and were almost venerated . . .

***

A fraternal benefit society, like our Alliance, follows the same philosophy, namely, I'm not bad off, I can give credit/insurance. If you miss with your payments, okay, we are brothers and sisters who trust each other (the heart of fraternalism). In other words, we do not go for blood or suspend members permanently. That would be against our principles and purpose.

It makes us editors of Tėvynė laugh (with bitter tears) when the children and grandchildren of our founders complain: "Why should I belong to a Luga organization, I have: company coverage, 2) commercial companies offer more insurance, 3) why have any life insurance?"

The last argument is the most realistic. Yes, why have life insurance? If you are rich and wealthy, your widow and children and grandchildren will benefit from your fortune. Our advice to the rich Lithuanians is: quite right! However, to the rest of us laboring Lithuanian Americans and Canadians, we would suggest: fraternal LAA coverage would at least be adequate. There is a new membership drive, please consider taking advantage of our second century drive.

***

There is another aspect of fraternal life insurance. Namely, the premiums and dues are invested. The lion's share of this money goes to cover the policy, its cash surrender value or equity. Part of the investment returns, goes to cover loading: administrative expenses, home office expenses. But unlike commercial companies a part of the investment returns goes towards fraternal activities. In the case of the LAA monies are used to support Lithuanian newspapers and radios, cultural projects, scholarships of children or grandchildren of members. And a final consideration, is that each and every member of the Alliance has a say in the way it should be run. Each member through his lodge officers, convention-seimas delegates has the last word. Each member has the right to choose the national officers through elections.

VILNIUJE ŽUVUSIŲJU MEDICININĖ EKSPERTIZĖ

1. Alvydas Kanapinskas gimęs 1952 m. Sužeistas. Sprogimo sužalota dešinė krūtinės ląsta ir suplėšyti plaučiai.
2. Vidas Maciulevičius, gim. 1956 m. Kulka pataikė į veidą, kaklą, pažeidė nugaros smegenis.
3. Algimantas Kavaliukas, gim. 1939 m. Suspausta krūtinės ląsta, sulaužyti šonkauliai ir stuburas, pažeisti plaučiai ir nugaros smegenys.
4. Titas Masiulis, gim. 1962 m. Dvi kulkos pataikė į ląstą, pažeidė širdį ir plaučius. Jo draugas ligoninėje. Pagal jo pasakojimą, Titas įbėgo į bokšto pastatą, kai pradėjo ant jų važiuoti tankai. Ten jį pasitiko automatų ugnis.
5. Loreta Asanavičiūtė, gim. 1967 m. Sutrinti klubai ir apatinės galūnės, sulaužyti klubų kaulai ir pažeisti minkštieji audiniai (suvaižinta tanko vikšrais, tą pačią dieną ligoninėje mirė).
6. Ignas Šimulionis, gim. 1973 m. Kulka pažeidusi galvą, sutraiškinti kaukolės kaulai, smegenys.
7. Vytautas Vaitkus, gim. 1943 m. Du kartus sužeistas į krūtinę, kulkos šauta žaizda. Pažeista širdis ir plaučiai.
8. Alvydas Makulka, apie 60 m. amžiaus, infarktas.
9. Darius Gerbutavičius, gim. 1973 m. Kulkos pataikiusios į dešinę krūtinės ląstos pusę, dešinį klubą ir dešinį šlaunį.
10. Virginijus Druskis, gim. 1969 m. Kulka pataikė į krūtinės ląstą, pažeisti ir plaučiai.
11. Apolinaras Povilaitis, gim. 1937 m. Kulka pataikė į dešinę krūtinės ląstos pusę, pažeista dešinė ląstos pusė, klubas ir petys.
12. Rolandas Jankauskas, gim. 1969 m. Sutraiškita galva ir krūtinės ląsta, šonkauliai ir kaukolės kaulai, pažeistos galvos smegenys ir krūtinės ląstos vidaus organai. Pervaziuotas vikšrais.
13. Viktor Šackich, gim. 1969 m. nugaros pusėje žaizda ir pažeisti plaučiai. Kaip ir kitų jaunuolių, taip ir kareivio sužeidimai yra 5.45 mm. kulkos.
14. Rimantas Juknevičius, gimęs 1966 m. Kulka pataikė į viršutinę dešiniojo klubo dalį ir pažeidė vidurius. Tą pačią dieną ligoninėje mirė.
15. Yra ir karininko ar kareivio lavonas. Apie jį Turima mažai žinių, tačiau televizijos žurnalistė lavoną pati palietė rankomis. Jos tvirtinimu, karys jau buvo šaltas (tai įvyko nuo puolimo praėjus pusvalandžiui). Ji sakė, kad ant lavono matėsi sukrešęjusių krauju seni bintai.

Miss Erika Schlager of U.S. Commission on Security and Cooperation in Europe recently gave the following evaluation of the Copenhagen Conference on the Human Dimension. Besides emphasizing the fact that the Conference backed rule of law and free elections, human rights, and minority protection, she pointed out that the conference was attended by high level delegations.

In a part of her report she highlighted the following: U.S. Secretary of State James Baker heeded U.S. Helsinki Commission urgings and addressed the opening session, along with the foreign ministers of most of the other States. The U.S. delegation was chaired by Ambassador Max Kampelman, who led the U.S. delegation to the Madrid-up Meeting in 1980-83. Co-chairman Hoyer led a congressional delegation including Reps. Frank Wolf (R.-VA) and Ben Cardin (D-MD), delivered a major address condemning intolerance and racism to the plenary session and held bilateral meetings with key delegations including those of the USSR and Yugoslavia.

Associated Press

Leningraders Call for Troops to Leave Lithuania

Some of the demonstrators who packed a main square in Leningrad yesterday at a rally protesting the military attack in Lithuania. Protesters called for Soviet troops to leave the Baltic republic.

CALENDAR OF EVENTS - IVYKIŲ RAIDA

Kellogg Co. acknowledged it was close to sealing a "possible joint venture" with the Baltic republics.

Twenty-eight U.S. Senators urged President **Bush** to formally raise the issue of Baltic participation in the Helsinki process at the November CSCE Conference in Paris.

Members of the U.S. House of Representatives rejected two provisions that would have granted 25 million dollars in aid to the Baltic states.

The Latvian Supreme Council declared invalid a Soviet government decision of October 19 concerning the transformation of All-Union enterprises in Latvia that are under Moscow's jurisdiction into stock companies that are run by a USSR agency.

Sweden's Deputy Secretary for Foreign Trade, **Michael Sohlman**, said that Lithuania will receive Swedish economic aid.

Latvian leaders met USSR Foreign Minister **Eduard Shevardnadze** in Moscow and declined his offer of a "special status" within the new USSR Federation.

Lithuanian President **Vytautas Landsbergis** went in Budapest for talks on expanding Lithuanian-Hungarian cooperation.

Hungarian Foreign Minister **Geza Jeszenszky** said in Bonn that Hungary wants to expand links with the Baltic states.

The "Party of March 11" concluded its constituent meeting in Vilnius and voted to change its name to "Independence Party."

The first combined meeting of the Baltic and Nordic (Iceland, Sweden, Denmark, Finland and Norway) Councils was held in Tallinn.

Thirty chess grandmasters from various countries support Baltic groups readmission to the International Olympic Committee as Baltics not Soviet.

The Lithuanian Supreme Council adopted a law on alternative service for those objecting to military service.

Canadian Foreign Minister **Joe Clark** told **Andrejs Krastins**, Deputy Chairman of the Latvian Supreme Council, that the Baltic question should be resolved internationally, possibly through the CSCE.

Baltic leaders declined Gorbachev's invitation to join in a discussion of the Soviet economic reform plan.

President **George Bush** received Estonian Prime Minister **Edgar Savisaar** and Foreign Minister **Lennart Meri** in what was described as "a real working session."

Lithuanian President **Vytautas Landsbergis** met in Paris with French President **François Mitterrand**, who told him that France was willing to return Lithuanian gold it has kept since 1939.

U.S. Senate adopted a Resolution stating that U.S. ratification of the Treaty on German Reunification did not imply any change of U.S. policy of non-recognition of the incorporation of the Baltic states into the USSR.

Socialist International readmitted the Lithuanian and Estonian Social Democratic Parties as full members.

President **Vytautas Landsbergis** met in Reykjavik with Iceland's leaders who reaffirmed their non-recognition of Lithuania's incorporation.

Lithuanian Deputy Prime Minister **Romualdas Ozolas** predicted that the USSR would recognize Lithuania's independence "no later than in the first half of 1991."

Lithuania opened an information office in Oslo, its first one in Europe.

THOUSANDS MOURN IN LITHUANIA

Vilnius, USSR — Thousands of grieving Lithuanians returned to the streets of Vilnius yesterday, paying their last respects to a young man killed in the Soviet crackdown on the republic's independence movement.

"The land the Pope calls Mary's land was drenched in blood this year, but we hope flowers of freedom and justice will now grow on this land," the Rev. Pranciskus Vaicekonis told mourners in the 300-year-old Sts. Peter and Paul Church.

Several thousand people marched from a funeral home to the church to mourn Jonas Tautkus, 21, the 20th person to die in the Baltics since the Kremlin started using force to crush the independence drives.

The crowd was not as big as a mass funeral procession Jan. 16 for nine of the 13 people beaten, shot or crushed to death by Soviet tanks in a Jan. 13 assault on Lithuania's broadcasting center. One soldier also died in that assault.

Tautkus died Wednesday of a gunshot wound to the head at a military checkpoint the day before. Lithuanian officials said soldiers shot him because he refused to get out of his car. The military said a ricochet hit Tautkus.

There was more violence Friday night. A parliamentary spokeswoman said a new joint patrol of Soviet police and soldiers beat a 22-year-old Lithuanian man on a Vilnius street.

It was the first reported violence involving the joint army-police patrols, which began Friday. Baltic leaders see the patrols as the central government's attempt to strengthen control over their breakaway republics, but the Kremlin says the joint patrols were begun in major Soviet cities to combat rising crime.

In Moscow, a liberal radio station said yesterday that Soviet state broadcasting authorities cut it off from a major audience after it angered President Mikhail Gorbachev with its coverage of the situation in the Baltics.

THE ASSOCIATED PRESS

Dr. Genys Nominated by Council to Lecture

FROSTBURG — The Council for International Exchange of Scholars recently informed Dr. John B. Genys that he has been nominated for a lecturing award with the Soviet Union under the 1990-to-1991 Fulbright Program.

A professor at the University of Maryland's Appalachian Environmental Laboratory, Genys' papers, curriculum vitae and references have been forwarded to the U.S. Embassy in Moscow and to the board of Foreign Scholarships for further consideration.

A native of Lithuania, Genys knows the country's language. If he receives the assignment, Genys will teach a course in genetics of woody plants at the University of Vilnius in the capital city of Lithuania as well as the University of Vytautas the Great in Kaunas.

Genys also speaks German and Russian and holds diplomas from Lithuania and Germany in addition to his doctorate from Michigan State University. For the past six years he has been a member of the U.S. National Plant Genetic Resources Board. He also has served for a number of years as senator-elect in the University of Maryland's Center for Environmental and Estuarine Studies Faculty Senate.

Cumberland Sunday Times-News

— **Gabrieliaus Žemkalnio** pasikalbėjimas **Atgimime** sako: "Nenorėkime turėti Didžiosios Britanijos parlamento tvarkos Lietuvoje per 6 mėnesius".

Perskaitykite šiame Tėvynės numeryje "SVARBŲ PRANEŠIMĄ", ir sužinosime, ką SLA narys turi daryti, žengiant mūsų organizacijai į antrąjį šimtmetį.

RAŠYKITE!... RAŠYKITE!... RAŠYKITE!...
LIETUVIŠKAI, ANGLIŠKAI,
ŽEMAITIŠKAI! APIE KUOPAS, NAUJUS
NARIUS, APIE VEIKLĄ, ŠEIMAS,
ANUKUS.

U.S. SENATOR, BILL BRADLEY, ADDRESSES CONCERN OVER INDEPENDENCE OF LITHUANIA

Thank you very much for contacting my office regarding the serious situation in Lithuania. I appreciate the opportunity to review your thoughts on this important matter.

As you know, the newly elected government in Lithuania, led by Vytautas Landsbergis, declared its independence from the Soviet Union on March 11th. I am deeply concerned that the Bush administration has failed to give adequate support to the Lithuanian people's right to self-determination. For over forty-nine years the United States has steadfastly refused to recognize the illegal incorporation of the Baltic republics into the Soviet Union. Now that the people of Lithuania have expressed their will through the democratic process, the United States should stand up for the Lithuanians' right to be free, even while we recognize that the details of independence may take some time to work out.

I have contacted President Bush to urge him to indicate to President Gorbachev that any use of force to suppress independence is unacceptable. Furthermore, I

recently traveled to the Soviet Union, where I met with President Gorbachev and Foreign Minister Shevardnadze to express the desire to see a peaceful and equitable resolution of the crisis. I also urged President Gorbachev to allow the foreign media into Lithuania, since freedom of the press is a basic right, as well as a prime tenet of "glasnost". Unfortunately, it is evident that the Soviet government has stepped up its effort to break the will of the Lithuanian people.

If the Soviets continue to pressure Lithuania into involuntarily renouncing independence, I feel that we must consider restricting, or terminating, some of the U.S. trade actions that benefit the Soviet Union. We should not subsidize Soviet wheat sales or assist the Soviet Union in entering the international economic system if the Lithuanian people remain hostage to Russian intimidation.

Thank you once again for writing in regard to this important issue. Please feel free to contact me on any other matter or mutual concern.

Groups ask for recognition of freedom in Baltic states

Flag-raising ceremony
set Feb. 15

A ceremony to be held Feb. 15 at the Luzerne County Courthouse to observe Lithuanian independence is expected to take on a grim significance as a result of the recent crackdown by Soviet troops in that Baltic republic.

The ceremony, co-sponsored by several American-Lithuanian organizations in the area, also served as a platform to condemn the bloody assault of Soviet troops on demonstrators outside a television station in Vilnius, Lithuania, on Jan. 12. The Soviet seizure of

that broadcasting station ended in the deaths of 14 and injuries to 200. The Lithuanian demonstrators noted that the crowd was unarmed.

The groups organizing the Feb. 15 flag-raising ceremony at the courthouse issued a statement in connection with the anticipated event.

"For the past 50 years, the U.S. has not recognized the illegal annexation of Lithuania and other Baltic states into the Soviet Union. Now, we are asking that the

United States recognize the elected democratic government and its parliament; send United Nations observers to Lithuania to see the conditions in Lithuania. The Soviet Army must leave Lithuania.

"Yelena Bonner, widow of Dr. Andrei Sakharov, has requested that the late peace prize recipient's award be taken back by the Nobel Peace Prize committee, since Gorbachev's brutality in Lithuania has debased the prize and her husband would not have

wanted to be stained by the association.

"We are condemning Iraq's invasion of Kuwait and reward Mikhail Gorbachev with a Nobel Peace Prize for invading the Baltic states. Gorbachev is planning to give his acceptance speech in Oslo in May. He should not be permitted to make that speech until he makes peace in the Baltic states.

"The suffering that the people of Lithuania have endured for 50 years and the independence that they tried to restore peacefully should not go unrecognized. Lithuania belongs in the community of free nations."

Organizations co-sponsoring the flag-raising ceremony include the Lithuanian Alliance of America, Lithuanian Catholic Alliance, Knights of Lithuania C-143, Taurus Club of Luzerne County, and Lithuanian Women's Club of Wyoming Valley. Nellie Bayoras-Romanas is general chairperson. Gene Klein is program coordinator.

Seated from left at a recent proclamation-signing ceremony at Wilkes-Barre City Hall are Anna Soha, Monsignor Anthony J. Norkunas, V.F.; Wilkes-Barre Mayor Lee Namey; Nellie Bayoras-Romanas, Dorothy Banos.

Standing from left, Steve Soha, Daniel Stadulis, Edward Stankus, Charles Liscosky, George Sadauskas.

THE FIRST ELEVEN DELEGATES TO THE FIRST LITHUANIAN ALLIANCE CONVENTION

Eleven Lithuanian patriots attended the first Lithuanian Alliance Convention in Shenandoah, Pa. on August 15, 1886. Who were they? How old were they? In some cases few records survived. Yet it is possible to give a general description of these "eleven Lithuanian fraternal apostles".

1. Motiejus Andriukaitis, age 46, born in the village of Barzdai, of Sakiai County called Suvalkietis. He came to America in 1869 and went to work in Shenandoah, Pa. in 1878. He was literate and a contributor to the publication called *Unija* (1885), *Lietuviskasis Balsas* (1890-1891) and *Naujoji Gadyne* (1894). He accidentally shot himself in Dr. Sliupas home on March 24, 1894.

2. Nothing is known about Bruozis, except that he lived in Shamokin, Pa. He may have been related to the Lithuanian activists in Klaipeda, according to Ansas Bruozis.

3. Vincas Juodkojis - little is known about him. He lived in Shenandoah. He was literate and therefore elected as the first recording secretary.

4. Another Lithuanian from Shenandoah, Pa., Andrius Kapocius, little is known about. It is believed he was related to Dr. Anthony Kapochy, (born in Shenandoah, Pa. on June 13, 1895), who later became very active in the Boston LAA activities.

5. Another Suvalkietis was Jonas Matulevicius, a resident of Shenandoah. Little is known about him.

6. Nothing is known about Stasys Miliauckas (Miliauskas) of Shenandoah, Pa.

7. Mikas Obelaitis is another unknown Lithuanian. He resided in Baltimore, Md.

8. Pjus Paseckas (also spelled Piaseckas) was a literate New York Lithuanian

activist. He became the first president of the LAA. He acted in the New York Polish theater, "Halka".

9. Pranas Ramanauckas (Ramanauskas) - he was a delegate from New York.

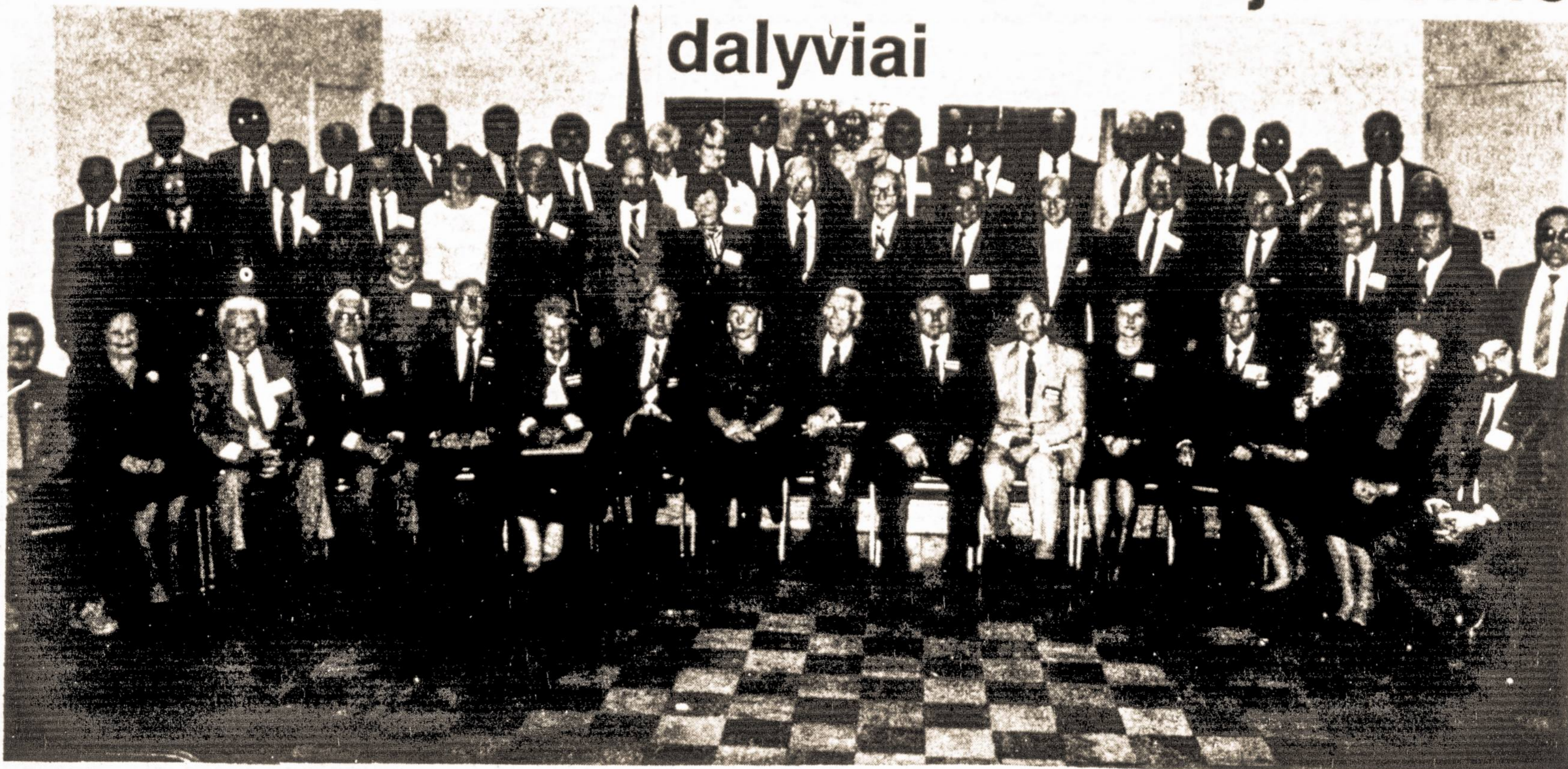
10. Delagate Jonas Skritulskas, from Shenandoah, Pa., later had a brewery in New Britain, Connecticut.

11. Jonas Sliupas, age 25, was a firebrand. Born on March 8, 1861 in the village of Rakandziai, County of Siauliai, Sliupas was the best student at the High School of Mintauja, Latvia in 1880. He studied philology and law at the University of Moscow for two years (1880 - 82), where together with Jonas Vileisis and J. Spudulis, he published 15 issues of a Lithuanian student newspaper, *Ausra*. Between 1881 and 1883 he participated in Polish radical organizations. In 1882 he was arrested in St. Petersburg, Russia. He was a contributor and editor of Dr. Basanavicius' patriotic newspaper *Ausra* (1883 - 1886). Persecuted by both Russian and German police, he fled to America May 28, 1884. Between 1884 and 1885 he edited M. Tvarauskas weekly *Unija* in New York. Between 1885 and 1887 he was the publisher and editor of the weekly *Lietuviskasis Balsas*. During an annual meeting of the weekly's supporters, the idea for the Lithuanian Alliance was conceived. Jonas Sliupas went on to become a medical doctor and the patriarch of the Lithuanian National Renaissance in America.

Of the eleven delegates to the first Alliance convention, only Motiejus Andriukaitis and Jonas Sliupas went on to become prominent figures in the Lithuanian community in the United States.

TEVYNE, 1991 m. sausio-January men

Vyriausiojo Lietuvai vaduoti 47-ojo Seimo dalyviai

Nors pavėluotai, bet geriau vėliau negu pamiršti VLIKo suvažiavimo dalyvius, kurių tarpe yra daug Susivienijimo narių.

IMPORTANT ANNOUNCEMENT TO LODGE FINANCIAL SECRETARIES, ORGANIZERS and MEMBERS

The Lithuanian Alliance of America CENTENNIAL MEMBERSHIP Drive ended January 1, 1989.

In an effort to strengthen the organization and enliven its activity, the LAA Executive Board announces from January 1, 1990 a new Membership Drive:

LAA "MARCHING TO THE SECOND CENTURY"

During the Drive, the newly enrolled members as well as our present members, on filling out the simplified NON-MEDICAL application (requiring no health examination) can obtain the following Insurances according to the new 1980 CSO Mortality Tables:

1. Ordinary Life
2. 20 Payment Life
3. Single Premium Life – The only payment is a single premium at the time of issue. This new Plan is especially advantageous to the youth.
4. Accidental – amount equal to life insurance. Coverage ceases at age 70. Children are not covered by Accidental Insurance.

Present members and new applicants can apply for insurance in the following amounts:

From Age 1 to 60 – \$1,000 to \$5,000
From Age 60 to 70 – \$1,000 to \$2,000

Minimum amount of Insurance is \$1,000

The application must be accompanied by payment of first year's insurance premium.

***

In addition to the above insurances the Alliance is offering a new TERM Insurance to Age 25.

Enrolling Ages are only from 1 to 21.

The amount of insurance:
From \$2,000 to \$5,000

***

So, fellow members, brothers and sisters, join in this important undertaking of searching for and enrolling new members.

The strength of the Alliance is measured by the size of its members.

SVARBUS PRANEŠIMAS

VISIEMS KUOPŲ FINANSŲ SEKRETORIAMS, ORGANIZATORIAMS ir NARIAMS

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ŠIMTMETINIS JUBILIEJINIS Vajus pasibaigė 1989 m. sausio 1 dieną.

Siekdami sustiprinti organizaciją ir pagyvinti jos veiklą, nuo 1990 metų sausio 1 dienos yra skelbiamas naujas narių prirašymui VAJUS, pavadintas:

SLA "ŽENGIANT Į ANTRĄJĮ ŠIMTMETĮ"

ŠIUO Vajaus metu siūloma, kaip naujai prisirašantiems, taip ir seniesiems nariams, užpildžius suprasintas NON-MEDICAL (be sveikatos patikrinimo) aplikacijas, įsigyti šias apdraudas pagal naujas 1980 SCO Mokesčių Lenteles:

1. Viso Amžiaus mokamą – Ordinary Life
2. 20 Metų Mokamą-viso amžiaus – Twenty Payment Life
3. Single Premium Life – Mokesčiai už apdraudą sumokami vienkartiniai, iš karto. Ši nauja apdrauda ypač naudinga vaikams ir jaunuoliams.
4. Akcidentalinę apdraudą tokioje sumoje, kokioje narys yra apsidraudęs ir galioja tik iki 70 metų amžiaus. Vaikams akcidentalinės apdraudos neduodama.

Apsidrausti gali sekančiomis pinigų sumomis:

Nuo 1 iki 60 metų – \$1,000 - \$5,000
Nuo 60 iki 70 metų – \$1,000 ar \$2,000

Apraudos suma negali būti mažesnė kaip \$1,000.

Kartu su aplikacija turi būti atsiųsti metiniai mokesčiai.

***

Taip pat duodama nauja pigi TERMINUOTA apdrauda, kuri baigiasi kai nariui sueina 25 metai.

Terminuota apdrauda duodama nuo 1 iki 21 metų amžiaus.

Apraudos suma negali būti:
mažesnė kaip \$2,000 ir nedidesnė kaip \$5,000

***

Broliai ir sesės, kviečiame Jus visus įsijungti į naują narių prirašymo VAJŲ. Susivienijimo stripybė - narių gausybė.

SLA VAJAUS KOMISIJA

GORBAČIOVAS SEKA STALINO PĖDOMIS

1991 Sausio 10 Sovietų Sąjungos prezidentas Gorbačiovas įteikė Lietuvos Aukščiausiajai Tarybai ultimatumą (vadindamas Lietuvos TSR Aukščiausiaja Taryba) reikalaujamas, kad ji atstatytų Sovietų Sąjungos konstitucijos galiojimą.

Ultimatumo tekste Gorbačiovas sako:

Padėtis, susidariusi respublikoje, ir pastarosiomis dienomis jos pablogėjimas mane verčia, (kaip TSRS prezidentą), kreiptis tiesiog į Lietuvos TSR Aukščiausiają Tarybą.

Reikia sutikti su teisybe ir pažiūrėti. Padėtis susidarė dėl nesilaikymo TSRS konstitucijos, pažeidžianti žmonių pilietines teises ir, prisidengus demokratijos skraiste, siekiant atstatyti buržuazinę santvarką... Atsakomybė už tai tenkanti Respublikos Aukščiausiajai Tarybai, kuri, ignoruodama konstituciją, TSRS Deputatų Kongreso bei TSRS prezidento įsakymus ir raginimus, einanti prieš žmonių interesus.

SENATORIUS D'AMATO PIRMASIS UŽSTOJA PABALTIJĄ

Senatorius Alfonse M. D'Amato (R-NY) sausio 10 d. spaudai paruošė ir išsiuntinėjo pranešimą, kuriame nurodo senatoriaus reakciją dėl Sovietų Sąjungos pradėtų veiksmų, norint užgniaužti nepriklausomybės judėjimą Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje taip pat Moldavijoje, Armėnijoje, Gruzijoje ir Ukrainoje.

Senatorius pabrėžė, kad Sovietai, pasinaudodami ta proga, kai pasaulio dėmesys sukauptas įvykiais Persijos įlankoje, savo dalinius pasiuntė į tuos kraštus gaudyti rekrūtų. Jis mini, kad Sovietų kariuomenė ir motorizuoti daliniai apsupo Lietuvos parlamento rūmus ir televizijos stotį. (Senatorius nenujautė, kad netrukus ta karinė jėga bus panaudota prieš minią Vilniuje prie tos TV stoties ir kad būsią net daug aukų ir šimtai sužeistų.)

Senatorius įspėjo Sovietus, kad tokie veiksmai veda prie to, jog JAV kongresas bus priverstas jiems neduoti jokių ekonominių lengvatų Most-Favored-Nation prekybos statuso, nei kokių nors kreditų maistui. Ir viršūnių susitikimas, planuotas Maskvoje, dėl to galys būti atšauktas.

Senatorius D'Amato, yra JAV Helsinkio komisijos narys, paminėjo kad "per penkiasdešimt metų Sovietai nelegaliai laikė Pabaltijo kraštus okupuotus, dabar ir Amerika turi jais rūpintis.

New Yorko lietuviai demonstruoja už Lietuvos laisvę sausio 19 prie Sovietų misijos prie Jungtinių Tautų. Vytauto Maželio nuotr.

PATRIOTINGI LIETUVIAI SUSTIPRINO LIETUVIŲ VEIKLĄ NEW JERSEY

Vilūnės Sarpaliūtės ir Arūno Bitėno kelias į šeiminių gyvenimą buvo tipingas. Jiedu susipažino 1986 m. Kultūros Židiny Brooklyne dalyvaudami lietuvių pramogose. Abudu augo ir brendo kaimyninėje New Jersey. Pažintis juodu atvedė į santuoką.

Juodu augo paskutiniuosius lietuvių imigracijos iš Vokietijos D.P. stovyklų šeimose, dar reikėjo iš pradžių patiems pasirūpinti savo ateitim ir pragyvenimo šaltiniais.

Juodu susituokė 1990 spalio 20 Šv. Petro ir Pauliaus lietuvių parapijos bažnyčioje, Elizabeth, N.J., jų santuoką palaimino parapijos klebonas kun. Alfred Zemeikis.

Bažnytinėm apeigom pasibaugus, buvo pasveikinti didelio jų giminių ir draugų būrio. Puota surengta Kolumbo Vyčių salėj, Elizabeth, N.J., ten dalyvavo per 150 žmonių.

Jaunoji Vilūnė pradžios ir aukštesniąją mokyklą baigė Elizabeth, N.J., o sąsąskaitą ir įmonių vadovavimą, studijavo Kean kolegijoje, Union, N.J., kur įsigijo bakalaurės laipsnį ir viešosios atskaitomybės tikrintojos teises New Jersey.

Pramoninio meno studijas baigė Kean Kolegijoje, Union, N.J., taip pat moko fotografijos meno suaugusiųjų mokykloje.

Jaunasis Arūnas Bitėnas anksti įsijungė į lituvišką veiklą, nes jo tėvelis Henrikas Bitėnas yra ypač daug širdies ir darbo paaukojo Elizabetho lietuvių skautų veiklai. Rūpindamiesi jų organizacijos gerove, išskylom ir stovyklom. Todėl nenuostabu, kad ir jo visi kekturi sūnūs išėjo gera skautavimo mokykla, taip pat moko fotografijos meno suaugusiųjų mokykloje.

Jaunieji įsikūrė savam name Jamesburg, N. J. K. Jankūnas

LIETUVOS TELEVIZIJOS BOKŠTUI DAUG NUOSTOLIŲ!

Praėjus trim dienom nuo "Kruvinajo sekmadienio", sausio 18 Lietuvos Apsaugos ministrui dr. Juozui Olekai ir Vidaus Reikalui ministrui Marijonui Misiukoniui rusai leido apžiūrėti sovietų kariuomenės ir okupuotąjį Lietuvos televizijos bokštą.

Su dviem Lietuvos Priešgaisrinės Apsaugos atstovais juodu įlipo į bokštą iki antenos. Grupę lydėjo sovietų kareiviai, kurie sekė kiekvieną žingsnį.

***

Dr. Olekas rado "viską žvėriškai išdaužytą"... Technologinė aparatūra buvo sulaužyta ir numesta ant grindų. Olekas dar pridūrė, kad žala padaryta visuose 21 aukštuose.

Nors kraujo žymės net iki 13-tojo aukšto, viduje nerasta sužeistojo nei žuvusiojo. Nebuvo matyt nei iššaudytų sienų, nei kūno pavidalo maišų.

Dr. Olekas anksčiau prašė, kad jį įleistų į televizijos bokštą, tačiau sovietai tada jį įleido tik į pirmąjį aukštą.

Nuo savaitgalio sužeistųjų skaičius Lietuvoje pakilo iki 373, o dingusiųjų dar 29.

***

Lietuvos Sveikatos ministras antrą kartą kreipėsi į Vakarų valstybes prašydamas medicininės pagalbos.

"Pirmą dieną praėjo 200 žmonių. Jie pasinaudojo karo lauko ligoninėmis, kad būtų pasiruošę, jei būtų daugiau incidentų, ir dar reikėtų, vaistu tiems, kurie, nuo žaizdų gydosi namie.

Vaistai bus nuskraidinti į Varšuvą. CARITAS sutiko iš Varšuvos juos atsiimti World Medical Relief organizacija Detroite šiam tikslui paaukojo: 48,000 Erythromycin, 37,500 Motrin ir 12,000 Acitaminophen tablečių, taip pat chirurginių siūlų, bandažų, sterilių paklodžių ir operacinių peilių.

Medical Relief dovanos vertė \$30,814.65. Ją išrūpino ir administracinės WMR išlaidas padengė Amerikos Lietuvių Vyčių organizacija.

***

Lėktuvu dar siunčiama ir dalis Squibb-Bristol Meyers paaukotų produktų LKR Šalpos "Gyvybė Lietuvai" programai, būtent, \$35,000 vertės kūdikiams maisto.

***

Iš Vokietijos vaistų sunkvežimius, užsakė ir supirko LKR Šalpa ir Kanados Lietuvių Bendruomenė.

Norintys padėti padengti persiunčimo išlaidas gali aukas siųsti: Lithuanian Catholic Religious Aid - Life for Lithuania, 351 Blvd., Brooklyn, New York 11207.

Viktorija Garbauskaitė vadovaus Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 17 Kultūros Židinyje.

New Yorko Jaunimo Sąjungos informacinio "hot line" telefono numeris yra 718 827 5004. Paskambinus bus nurodomos gairės veiklai, teikiant pagalbą Lietuvai.